

Sygn. akt XI GC 167/22

Sprawa rozpoznana z pominięciem przepisów o postępowaniu gospodarczym

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 8 października 2021 roku powód P. G. jako nabywca wierzytelności od poszkodowanego zdarzeniem drogowym wniósł o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. kwoty 4.180 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 26 sierpnia 2021 roku do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu. Żądana kwota stanowi koszt najmu pojazdu zastępczego.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwane (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Strona pozwana zakwestionowała roszczenie co do wysokości, zarzucając zawyżenie stawki i okresu najmu i powołując się na złożoną poszkodowanemu ofertę najmu pojazdu, po cenie niższej niż żądanej pozwem. Podniosła nadto, że po otrzymaniu pozwu wypłaciła powodowi z tego tytułu 2109 zł.

W związku z cofnięciem powództwa co do kwoty 2.109 zł postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2022 roku Sąd umorzył postępowanie w tej części.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 28 czerwca 2021 roku doszło do kolizji samochodu marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (rocznik 1994). Po zdarzeniu pojazd nie był jezdny, został odholowany do miejscowości P.. Pojazd stanowił własność H. M., a użytkowany był przez jej syna - M. P. w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, to jest dojazdów z miejsca zamieszkania w S. do prowadzonego przez niego serwisu (...) w miejscowości P..

Samochód został uszkodzony przez sprawcę posiadającego polisę od odpowiedzialności cywilnej w (...) Spółce Akcyjnej w S..

M. P. początkowo zgłosił szkodę w Towarzystwie (...) S.A., w którym ubezpieczony był pojazd poszkodowanego.

W związku z bezczynnością ww. ubezpieczyciela na zgłoszenie szkody poszkodowany z polecenia ojca zwrócił się o pomoc w likwidacji szkody do P. G., którego polecił mu ojciec.

M. P. udzielił pełnomocnictwa P. G. do reprezentowania poszkodowanego w postępowaniu likwidacyjnym. W dniu 6 lipca 2021 r. P. G. w imieniu poszkodowanego zgłosił szkodę w (...) Spółce Akcyjnej w S..

Pozwany ubezpieczyciel zaproponował zorganizowanie poszkodowanemu bezpłatnie pojazdu zastępczego, zastrzegając zweryfikowanie stawki dobowej do kwoty 95 zł brutto w przypadku pojazdów segmentu C w razie skorzystania z oferty najmu spoza sieci wypożyczalni współpracującej z pozwanym. Wypożyczalnie aut współpracujące z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń w ramach umowy o współpracę z pozwanym przewidywały w dacie szkody najem pojazdów w klasie C po stawce 95 zł brutto bez dodatkowych opłat za brak limitu kilometrów, zniesiony udział własny, możliwość wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, pełny zakres ubezpieczeń ubezpieczenia OC/AC, podstawienie i odebranie pojazdu w uzgodnione miejsca. Nadto nie przewidywały kaucji.

Bezsporne, a nadto dowód:

Pełnomocnictwo, k. 18;

Oświadczenia, k. 47-49;

Akta szkody płyta CD k. 58;

Zeznania świadka M. P., k. 93-94.

W dniu 8 lipca 2021 roku P. G. wynajął M. P. pojazd marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) za kwotę 220 zł za każdą rozpoczętą dobę najmu. Umowa najmu z powodem przewidywała wynajem bez limitu kilometrów, brak kaucji, możliwość wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej, pełny zakres ubezpieczeń ubezpieczenia OC/AC/NW, podstawienie i odebranie pojazdu w uzgodnione miejsca. Nadto umowa przewidywała zniesiony udział własny - najemca nie ponosi względem wynajmującego odpowiedzialności za szkody w przedmiocie najmu, chyba że nie zostaną one pokryte z ubezpieczenia Autocasco (§ 5 ust. 4). Najemca zobowiązał się nie pozostawiać dokumentów i kluczyków w samochodzie, zaś w przypadku zniszczenia lub kradzieży i odmowy rekompensaty tej szkody przez ubezpieczyciela w ramach polisy ubezpieczenia OC lub AC, najemca zobowiązał się uiszczyć w terminie 14 dni od dnia pisemnego wezwania na rzecz wynajmującego stosownego odszkodowania (ust. 5).

W dniu 8 lipca 2021 roku pojazd został wydany poszkodowanemu M. P.. Pojazd zastępczy był mu niezbędny, albowiem nie posiadał on innego samochodu, a uszkodzenia samochodu R. eliminowały pojazd z ruchu. Pojazd zastępczy był wykorzystywany przez niego do dojazdów do miejscowości P., gdzie prowadzi działalność gospodarczą.

Bezsporne, a nadto dowód:

Umowa najmu pojazdu 8 lipca 2021 r. nr 02/07/2021, k. 14

Protokół wydania pojazdu, k. 15.

Zeznania świadka M. P., k. 93-94.

Po zgłoszeniu szkody w dniach od 9 do 14 lipca 2021 r. P. G. jako pełnomocnik poszkodowanego prowadził korespondencję mailową z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń, informując o wynajętym już poszkodowanemu pojeździe przez powoda. Poinformował, że poszkodowany korzysta z pojazdu zastępczego bez jakichkolwiek opłat dodatkowych, kar czy zakazów i takiej oferty oczekuje od pozwanego. Wskazał, że jest zainteresowany podstawieniem pojazdu zastępczego segmentu C przez ubezpieczyciela 10 lub 12 lipca 2021 r. bez jakichkolwiek obciążeń poszkodowanego. Zwrócił się o przesłanie oferty najmu pojazdu zastępczego bez jakichkolwiek opłat, w przeciwnym wypadku będzie kontynuował najem od powoda za stawkę 220 zł za dobę.

W trakcie likwidacji szkody pozwany zlecił wypożyczalni K. R. współpracującej z pozwanym towarzystwem zorganizowanie pojazdu zastępczego dla poszkodowanego.

W odpowiedzi na zapytanie mailowe w dniu 13 lipca 2021 r. poinformowano powoda, że pozwany jest gwarantem wysokości stawki za dobę wynajmu, zgodnie z cennikiem oraz warunków wynajmu, zapewniając brak dodatkowych opłat za usługi dodatkowe.

Wypożyczalnia K. R. przesłała powodowi ofertę najmu, która przewidywała m.in. brak limitu kilometrów, brak udziału własnego w szkodzie, bezpłatne podstawienie oraz odbiór pojazdu zastępczego od klienta na terenie RP, stawkę najmu gwarantowaną przez towarzystwo ubezpieczeniowe, bezpłatną obsługę klienta poza godzinami pracy punktów obsługi K. R..

Powód poinformował poszkodowanego o możliwości zorganizowania pojazdu zastępczego za pośrednictwem ubezpieczyciela po niższej stawce, jednocześnie informując o dokonanej weryfikacji oferty asystora ubezpieczyciela, która przewiduje opłaty za:

- 1) brak dowodu rejestracyjnego, polisy ubezpieczeniowej, tablicy lub naklejki rejestracyjnej na szybie – 320 zł,
- 2) brak kluczyka lub pilota do centralnego zamka – 1.000 zł,
- 3) każdy dzień przestoju pojazdu spowodowany utratą dokumentów lub kluczyków związanych z koniecznością ich odtworzenia – 100 zł,

- 4) utratę gwarancji na pojazd zawinioną przez najemcę lub osobę, której pojazd powierzył – 4000 zł ,
- 5) udostępnienie pojazdu osobie nieuprawnionej do kierowania pojazdem na podstawie umowy – 500 zł,
- 6) wskazanie osoby odpowiedzialnej z tytułu mandatu lub kary administracyjnej związanej z użytkowaniem pojazdu lub procesowanie takiego faktu -90 zł,
- 7) końcowe tankowanie paliwa - jeśli pojazd został zwrócony z niepełnym zbiornikiem 100 zł + 7 zł za każdy zatankowany litr paliwa,
- 8) końcowe mycie pojazdu - jeśli samochód został zwrócony brudny 100 zł,
- 9) pranie tapicerki - jeśli wymagała tego po zwrocie pojazdu – 500 zł,
- 10) zatankowanie pojazdem niewłaściwym rodzajem paliwa – 3000 zł,
- 11) za zagubiony lub niezwrócony wjazdowy bilet parkingowy w lokalizacjach lotniskowych, dworcach itp. – 100 zł.

Poszkodowany po uzyskaniu od powoda informacji, że wypożyczalnia K. R. stosuje ww. opłaty zdecydował się na kontynuowanie najmu pojazdu od P. G., mimo wyższej stawki dobowej najmu. W trakcie użytkowania pojazdu od powoda nie zdarzyły się sytuacje typu zagubienie kluczyka, tablic rejestracyjnych, przekazanie zdjęcia z fotoradaru, za które wypożyczalnia K. R. obciąża najemcę opłatami.

Niesporne, a nadto dowód:

Korespondencja – na płycie CD, k. 6, wydruk k. 121-125;

Akta szkody – płyta CD k. 58 ;

Zeznania świadka M. P., k. 93-94.

Na podstawie ugody z dnia 19 lipca 2021 r. zawartej z właścicielem pojazdu - H. M. (matką poszkodowanego) pozwane towarzystwo ubezpieczeń w dniu 20 lipca 2021 roku wypłaciło kwotę 1400 zł tytułem szkody całkowitej w pojeździe na wskazane konto poszkodowanego. Ubezpieczyciel w toku likwidacji szkody dysponował dowodem zakupu pojazdu, na kilka miesięcy przed powstaniem szkody, przekazany przez powoda.

Poszkodowany nie posiadał środków pieniężnych na zakup nowego pojazdu. Dopiero po wypłacie odszkodowania otrzymaną kwotę dołożył do ceny pojazdu zakupionego przez jego partnerkę, z którego to pojazdu następnie wspólnie korzystali.

W dniu 26 lipca 2021 roku uszkodzony pojazd marki R. (...) został zezłomowany. W tym samym dniu poszkodowany zwrócił pojazd zastępczy powodowi.

W związku z wynajmem pojazdu P. G. wystawił na M. P. fakturę nr (...) na kwotę 4.180 zł (19 dni najmu za kwotę 220 zł, przy czym powód zwolniony jest z podatku VAT).

Niesporne, a nadto dowód:

Protokół zwrotu pojazdu z tytułu umowy najmu, k. 16

Faktura z 26 lipca 2021 r. nr (...), k. 17

Zaświadczenie o demontażu pojazdu Z/36/459, k. 22

Szczegóły transakcji, k. 23

Oświadczenie najemcy z 26 lipca 2021 roku, k. 13

Zeznania świadka M. P., k. 93-94

Również w dniu 26 lipca 2021 roku poszkodowany M. P. jako cedent przełał na P. G. jako cesjonariusza swoją wierzytelność dotyczącą wynajmu pojazdu zastępczego przysługującego mu z tytułu szkody dnia 28 czerwca 2021 r. względem (...) S.A.

Niesporne, a nadto dowód:

Umowa cesji wierzytelności z 26 lipca 2021 r., k. 26

Zeznania świadka M. P., k. 93-94.

Pismem z dnia 26 lipca 2021 r. P. G. zwrócił się drogą e-mailową do (...) Spółki Akcyjnej w S. o wypłatę kwoty 4.180 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego. Kolejno, w dniu 30 sierpnia 2021 roku P. G. wystosował wezwanie do zapłaty kwoty 4.180 zł tytułem odszkodowania związanego z wynajmem pojazdu zastępczego. Wezwania powoda okazały się bezskuteczne.

Bezsporne, a nadto dowód:

Pismo z dnia 26 lipca 2021 r. wraz z korespondencją mailową, k. 10–12,

Wezwanie do zapłaty z dnia 30 sierpnia 2021 r., k. 24-25.

Na podstawie decyzji z dnia 25 listopada 2021 roku pozwane towarzystwo ubezpieczeń przyznało odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego wysokości 2.109 zł brutto ustalonej na podstawie faktury VAT numer (...), redukując uzasadniony okres najmu do 15 dni oraz stawkę za pierwsze 12 dni najmu do kwoty 152 zł za dobę, biorąc pod uwagę średnie stawki na rynku, oraz w kwocie 95 zł brutto za pozostały okres 3 dni, wg cennika najmu pojazdu klasy C asystorów pozwanego.

Bezsporne, a nadto dowód:

Decyzja z dnia 25 listopada 2021 roku, r. 72-73.

Stawki dla jednej doby przy najdłuższym okresie najmu samochodu odpowiadające go klasie samochodu uszkodzonego M. R. 19 oraz wynajmowanego F. (...) na rynku lokalnym w okresie zaistnienia szkody przy rozliczeniu bezgotówkowym z uwzględnieniem nielimitowanego przebiegu kilometrów, pełnego ubezpieczenia OC, AC, NW oraz wykupionego udziału własnego w szkodach zgodnie z warunkami realizowanej usługi kształtowały się dla okresu najmu powyższej 16 dni od 141,38 zł do 211,54 zł netto (to jest od 173,90 zł do 260,20 zł brutto), zaś średnia wartość dla wskazanych wartości wynosiła 176,09 zł netto, to jest 216,59 zł brutto.

Wartość rynkowa pojazdu marki R. (...) (rocznik 1993), zakupionego niecałe 10 miesięcy przed zdarzeniem drogowym, wynosiła przed szkodą ok. 400 – 600 zł.

Porównanie wartości rynkowej pojazdu marki R. (...) przed uszkodzeniem, zważywszy że pozwany dysponował dowodem jego zakupu, z przewidywanymi kosztami jego naprawy powypadkowej wykonanej w niezależnym warsztacie naprawczym przy zastosowaniu nawet części alternatywnych o porównywalnej jakości, wskazuje, że przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody nie miało w tym przypadku żadnego uzasadnienia ekonomicznego, ponieważ koszt naprawy przekraczały jego wartość, dając niewątpliwe podstawy do ustalenia odszkodowania metodą różnicową (tzw. szkoda całkowita).

Ustalona przez ubezpieczyciela w drodze ugody wysokość odszkodowania w kwocie 1.400 zł nie utrudniała w zakresie uzyskanego świadczenia nabycia pojazdu o parametrach zbliżonych do uszkodzonego samochodu marki R. (...).

Uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego uwzględniający czas konieczny na zgłoszenie szkody, przeprowadzenie oględzin przekazanie informacji o kwalifikacji szkody i wysokości odszkodowania wraz z wyliczeniami, jak też biorąc pod uwagę czas niezbędny na zbycie pozostałości oraz nabycie przez poszkodowanego samochodu o parametrach zbliżonych do samochodu uszkodzonego marki R. (...) wynosił 19 dni kalendarzowych.

Dowód:

Opinia biegłego sądowego Z. N. nr B- (...), k. 107-110.

Ustalając stan faktyczny sprawy, w spornym zakresie Sąd uwzględnił zgromadzone w sprawie dokumenty, w tym znajdujące się w aktach szkody, albowiem ich autentyczność i wiarygodność nie była przez strony kwestionowana, strony wyprowadzały częściowo odmienne wnioski. Również Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności i mocy dowodowej. Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadka – poszkodowanego M. P., w szczególności w zakresie, w jakim świadek wskazywał na przyczyny najmu pojazdu od powoda i sposobu korzystania z pojazdu zastępczego. W ocenie Sądu świadek wiarygodnie zeznał, że znana była mu oferta wypożyczalni samochodów współpracującej z pozwaną po niższej stawce dobowej, jednak zdecydował się na kontynuowanie najmu od powoda z uwagi na poinformowanie go przez powoda o ewentualnych opłatach, takich jak zdjęcie z fotoradaru. Powyższe koresponduje z pozostałym materiałem dowodowym, tj. oświadczeniem poszkodowanego z dnia 26 lipca 2021 r., a także korespondencją prowadzoną przez powoda, który w ślad za ofertą z K. R. przekazał poszkodowanemu tzw. weryfikację oferty wypożyczalni współpracującej z ubezpieczycielem, z wyszczególnieniem wskazanych tam opłat w stosunku do najemcy. Istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii spornych w niniejszej sprawie miała opinia biegłego sądowego Z. N., który udzielił odpowiedzi zgodnie z tezą dowodową Sądu. Opinia jest logiczna, a metodyka przyjęta przez biegłego nie budzi wątpliwości. Komunikatywność jej sformułowań pozwala na zrozumienie wyrażonych w niej ocen i poglądów, a także sposobu dochodzenia do wniosków końcowych. Strony nie zgłaszały do niej żadnych zarzutów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo (w zakresie, w jakim postępowanie nie zostało umorzone), podlegało oddaleniu.

Legitymacja powoda nie była kwestionowana przez pozwaną. Powód był legitymowany czynnie do wystąpienia z roszczeniem o odszkodowanie za wydatki poniesione przez poszkodowanego w związku z najmem pojazdu zastępczego, albowiem uprawnienie wynika z zawartej z poszkodowanym umowy przelewu wierzytelności z dnia 26 lipca 2021 r. (art. 509 k. c.). Żądana pierwotnie kwota stanowiła koszt najmu pojazdu zastępczego w okresie od 8 do 26 lipca 2021 r. w związku ze szkodą, która miała miejsce 28 czerwca 2021 r. w pojeździe marki R. (...) o numerze rejestracyjny (...). Przy czym w toku procesu, już po wytoczeniu powództwa, pozwany wypłacił częściowo z tego tytułu powodowi kwotę 2109 zł. Co skutkowało cofnięciem pozwu w tym zakresie i umorzeniem postępowania w tej części.

W sprawie niesporna jest również odpowiedzialność pozwanego za skutki zdarzenia komunikacyjnego, w którym uszkodzony został samochód marki R. (...), użytkowany przez poszkodowanego M. P.. Odpowiedzialność bezpośredniego sprawcy szkody wynika z art. 436 § 2 k.c., natomiast odpowiedzialność pozwanej ma charakter akcesoryjny na podstawie zawartej ze sprawcą zdarzenia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (art. 822 § 1 i 4 k.c.). Odpowiedzialność swoją strona pozwana uznała już w postępowaniu likwidacyjnym, w którym wypłaciła właścicielowi pojazdu kwotę odszkodowania z tytułu szkody całkowitej. Nadto w toku niniejszego procesu wypłaciła powodowi kwotę 2.109 zł z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Stan faktyczny sprawy w dużej mierze pozostawał bezsporny pomiędzy stronami, albowiem istotą sporu – jak podkreślała strona pozwana – było, czy poszkodowany w sposób uzasadniony nie skorzystał z oferty najmu pojazdu

zastępczego oferowanej przez wypożyczalnię współpracującą z pozwanym. Sporna pozostawała zatem stawka dobowa za wynajem pojazdu zastępczego, a w dalszej kolejności sporny pozostawał uzasadniony okres najmu pojazdu.

Pozwana podniosła, że złożyła poszkodowanemu ofertę najmu pojazdu, po cenie niższej niż żądanej pozwem, a zatem poszkodowany wybierając ofertę pozwanego nie dążył do minimalizacji szkody. Ponadto, ewentualny najem pojazdu powinien trwać od dnia 8 do 20 lipca 2021 r., albowiem w dniu 19 lipca 2021 r. pozwana podpisała z właścicielem pojazdu ugodę, na podstawie której wypłaciła kwotę odszkodowania z tytułu naprawy pojazdu.

Odnosnie do roszczenia odszkodowawczego w zakresie wydatków na najem pojazdu zastępczego w orzecznictwie ugruntowany jest już pogląd, że warunkiem jest, aby poniesione w tym celu wydatki były celowe i ekonomicznie uzasadnione, pozwalając na wyeliminowanie negatywnych dla poszkodowanego następstw, niedających się usunąć w inny sposób, z zachowaniem rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika (por. uchwały Sądu Najwyższego z 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11; z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13, z 24 sierpnia 2017 r., III CZP 20/17).

W sprawie nie było przedmiotem sporu, że strona pozwana po zgłoszeniu szkody dnia 6 lipca 2021 r. zaproponowała zorganizowanie poszkodowanemu bezpłatnego pojazdu zastępczego, zastrzegając zredukowanie stawki dobowej najmu dla pojazdu klasy C do kwoty 95 zł brutto w przypadku skorzystania z oferty spoza wypożyczalni współpracującej z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń. Mimo to powód, będący jednocześnie pełnomocnikiem poszkodowanego w postępowaniu likwidacyjnym, dnia 8 lipca 2022 r. wynajął poszkodowanemu swój pojazd po wyższej stawce dobowej 220 zł (przy czym powód jest zwolniony z podatku VAT), o czym poinformował ubezpieczyciela, domagając się podstawienia pojazdu zastępczego we wskazanych datach bez dodatkowych opłat po uprzednim przesłaniu informacji o ofercie wypożyczalni. W ocenie Sądu zważywszy na trwający już najem pojazdu powoda, prowadzona korespondencja e-mail w celu ustalenia warunków najmu pojazdu zastępczego z wypożyczalni samochodów współpracującej z pozwanym stanowiła czynności pozorowane pełnomocnika poszkodowanego, tj. mające na celu wykazanie pozornego tylko zainteresowania pojazdem zastępczym. Zwraca uwagę, że oferta zaproponowana przez wypożyczalnię K. R., współpracującą z pozwanym – podobnie jak oferta powoda – przewidywała m.in. brak limitu kilometrów, brak udziału własnego w szkodzie (jeśli szkoda nie powstała w wyniku zaniedbania ze strony klienta), czy bezpłatne podstawienie oraz odbiór pojazdu zastępczego od klienta na terenie RP. Co więcej, ubezpieczyciel potwierdził w wiadomości e-mail z 13 lipca 2021 r., że jest gwarantem stawki i bezpłatności świadczonych ww. usług. Kolejny sąd ustalił, że powód dokonał tzw. weryfikacji oferty wskazanej wypożyczalni i przekazał poszkodowanemu, że warunki oferty K. R. przewidują liczne opłaty, których jednocześnie nie przewiduje umowa najmu zawarta z powodem. Ostatecznie poszkodowany zdecydował się na kontynuowanie najmu u powoda po ponad dwukrotnie wyższej stawce dobowej, mimo że przewidziane przez wypożyczalnię K. R. opłaty de facto były karami umownymi (art. 483 k.c.), a więc zryczałtowanymi odszkodowaniami z tytułu zdarzeń przyszłych i niepewnych, które tylko hipotetycznie mogły zaistnieć w przyszłości. Co więcej, przewidziane regulaminem zdarzenia, za które asystor pozwanego obciążał najemcę opłatami, nie miały miejsca w rzeczywistości w toku najmu pojazdu powoda. A więc obawy poszkodowanego nie potwierdziły się. Zwraca uwagę, że na podstawie umowy zawartej z powodem poszkodowany również byłby zobowiązany do zapłaty „stosownego” odszkodowania na rzecz powoda, m.in. w przypadku pozostawienia dokumentów i kluczyków w samochodzie, zniszczenia lub kradzieży, gdy ubezpieczyciel odmówiłby wypłaty odszkodowania w ramach polisy OC lub AC. Umowa zawarta z powodem przewidywała, że pojazd ma być zwrócony w stanie niepogorszonym, z pełnym zbiornikiem paliwa, sprawny i posprzątanym, jednakże brak obwarowania dodatkowymi opłatami (karami) w razie niedotrzymania tychże warunków nie pozbawia przecież dochodzenia „stosownego” odszkodowania przez powoda z tego tytułu. Jeszcze raz podkreślenia wymaga, że żadna z zaistniałych wyżej sytuacji nie zaistniała. Natomiast w toku zeznań świadek M. P. wskazywała w istocie na obawę przed koniecznością poniesienia opłat za zdjęcia z fotoradaru, zagubienie kluczyka czy tablic rejestracyjnych, która okazała się być nieuzasadniona, gdyż powyższe zdarzenia nie miały miejsca.

Nadto, Sąd zważył, że do samego zdarzenia drogowego doszło 28 czerwca 2021 r. i niesporne między stronami było, że pierwotnie zgłoszenie szkody nastąpiło do T.U. (...) S.A., a następnie po anulowaniu tego zgłoszenia - w dniu 6 lipca 2021 r. do pozwanego ubezpieczyciela. W momencie zgłoszenia szkody ubezpieczycielom poszkodowany

nie korzystał jeszcze z pojazdu zastępczego od powoda. Niesporne w sprawie także było, że pozwany w reakcji na zgłoszenie szkody poinformował o możliwości skorzystania z pojazdu zastępczego zorganizowanego przez pozwaną oraz akceptowalnej stawce 95 zł brutto za dobę dla segmentu C pojazdu w razie nieskorzystania z tej oferty. Mimo to powód dnia 8 lipca 2021 r. (a więc 10 dni po zdarzeniu) sam wynajął pojazd uszkodzowanemu za stawkę 220 zł za dobę i nie dostosował w umowie z uszkodzowanym stawki dobowej do akceptowanej przez ubezpieczyciela. Następnie jako pełnomocnik uszkodzowanego od 9 lipca 2021 r. prowadził z pozwanym korespondencję e-mail w sprawie rzekomego zainteresowania ofertą pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela, informując o rozpoczętym już najmie u powoda za stawkę 220 zł. I kontynuował najem po tej wyższej stawce mimo złożonego drogą mailową dnia 13.07.2021 r. dodatkowego zapewnienia w zakresie zagwarantowania przez ubezpieczyciela bezpłatności usługi i zlecenia już najmu pojazdu zastępczego przez aystora – K. R.. Nawet jeżeli uszkodzowanemu – jak sam zeznał - zależało na szybkim uzyskaniu pojazdu zastępczego, który był mu potrzebny w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, to nic nie stało na przeszkodzie w okolicznościach sprawy, aby przed skorzystaniem z oferty najmu powoda zgłosił do ubezpieczyciela – za pośrednictwem powoda a zarazem jego pełnomocnika – potrzeby podstawienia pojazdu zastępczego. Taka potrzeba natomiast została zasygnalizowana już po rozpoczętym najmie, a w ocenie sądu chronologia zdarzeń i dalsze zachowanie powoda wskazuje, że nawet nie miał zamiaru skorzystania z pojazdu wypożyczalni pozwanego. Jeszcze raz podkreślenia wymaga, że prowadzone przez powoda (po wynajęciu swojego pojazdu) „negocjacje” umowy z wypożyczalnią współpracującą z ubezpieczycielem w zakresie wyłączenia opłat (kar umownych) były czynnościami pozorującymi rzekome zainteresowanie ofertą najmu za pośrednictwem pozwanego. Tym samym powód odebrał pozwanemu szansę zorganizowania pojazdu za jego pośrednictwem, po niższej stawce, a jednocześnie nie dostosował stawki do tej, jaką pozwany miał umówioną z asystorem. Takie zachowanie pełnomocnika uszkodzowanego, uwzględniające przede wszystkim własny interes powoda, było nie tylko sprzeczne z obowiązkiem minimalizacji szkody, ale również z dobrymi obyczajami kupieckimi (art. 5 k.c.). Dlatego w tym kontekście uzasadniony okazał się podnoszony przez pozwaną w sprzeciwie zarzut dotyczący zawyżenia stawki za najem pojazdu zastępczego. Choć z opinii biegłego wynika, że w tym czasie stawka za najem długoterminowy (powyżej 16 dni) pojazdu zastępczego segmentu C na rynku lokalnym wynosiła okres od 141,38 zł do 211,54 zł netto (173,90 zł do 260,20 zł brutto), średnio 176,09 zł netto (216,59 zł brutto). Zastosowana zaś przez powoda stawka wynosiła 220 zł, przy czym powód korzysta ze zwolnienia podatkowego, co wynika z załączonej do pozwu faktury. W tym miejscu warto również podkreślić, że stawka stosowana przez pozwaną jest o ponad połowę niższa od średniej stawki rynkowej z tego okresu i choć nie jest stawką rynkową, jako że ze stawki rynkowej może skorzystać każdy zainteresowany, nie tylko ubezpieczyciel, to została określona na podstawie umów pozwanego z współpracującymi wypożyczalnią. Okoliczność, że uszkodzowany nie zdecydował się na zorganizowanie najmu po tej preferencyjnej dla ubezpieczyciela stawce, nie może natomiast obciążać pozwanego.

Odnosząc się natomiast do kwestionowanego przez pozwanego okresu najmu pojazdu zastępczego, to zarzut ten okazał się chybiony. W przypadku szkody całkowitej odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez uszkodzowanego w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego, jeżeli odszkodowanie ustalone zostało w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością pojazdu mechanicznego sprzed zdarzenia powodującego szkodę, a wartością pojazdu w stanie uszkodzonym, którego naprawa okazała się niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. szkoda całkowita) – por. uchwała SN z 22 listopada 2013 r. sygn. akt III CZP 76/12. W kontekście całkowitego zniszczenia samochodu – stanem tym będzie faktyczna możliwość zakupienia nowego pojazdu w miejsce zniszczonego, w celu zapewnienia uszkodzowanemu takiego poziomu komfortu i jakości przemieszczania się, jaki istniał w chwili, gdy jego pojazd był jeszcze sprawny.

W sprawie ustalono, że ubezpieczyciel poinformował o zakwalifikowaniu szkody jako całkowitej w dniu 19 lipca 2021 r. W tym też dniu została podpisana z właścicielką pojazdu ugoda na kwotę 1.400 zł, a wypłata odszkodowania nastąpiła na konto uszkodzowanego w dniu 20 lipca 2021 r.

Otrzymanie przez uszkodzowanego środków pieniężnych z tytułu odszkodowania za szkodę wynikającą ze zniszczenia pojazdu (szkoda całkowita) nie pozbawiało go uprawnienia do wynajęcia samochodu zastępczego. Poszukiwanie

innego możliwego do zakupienia pojazdu, sprzedaż wraku, a także przeprowadzenie stosownych negocjacji dotyczących ustalenia możliwie najkorzystniejszych warunków obydwu tych transakcji, jak również zgromadzenie dodatkowych (brakujących) środków pieniężnych, wymagają bowiem pewnego czasu, którego długość zależy od okoliczności występujących w danym przypadku. Z reguły okres ten nie jest krótszy niż tydzień i nie powinien znacząco przekraczać okresu dwóch tygodni (por. wyrok SO w Bydgoszczy z dnia 29 października 2020 r., VIII Ga 502/19).

W sprawie przedmiotowy okres organizacyjny trwał dokładnie 7 dni od dnia zakwalifikowania szkody jako całkowitej, tj. od 19 do 26 lipca 2020 r. W tym czasie został zorganizowany demontaż wraku, który miał miejsce 26 lipca 2020 r., natomiast poszkodowany wraz z partnerką poszukiwali oferty zakupu nowego samochodu. Poszkodowany zeznał przy tym, że bez kwoty odszkodowania nie posiadał środków na zakup nowego samochodu.

W tym miejscu wypada zauważyć, że okres uznany przez ubezpieczyciela wynosił 15 dni, w tym 12 dni do dnia oględzin, natomiast kolejne 3 dni pozwany – w decyzji z 25 listopada 2021 r. – uwzględnił jak dla szkody częściowej, tj. 1 dobę technologicznej naprawy, 1 dobę na sprowadzenie zamówionych części oraz 1 dobę organizacyjną związaną z przyjęciem/odbiorom pojazdu z naprawy. Wskazane czynności z uwagi na całkowity charakter szkody nie miały natomiast w sprawie miejsca, a stanowisko pozwanego w tym zakresie jest pozbawione uzasadnienia.

Jednocześnie kierując się wnioskami biegłego sąd ustalił, że uzasadniony czas najmu pojazdu wynosił 19 dni. Nawet przy przyjęciu mniej korzystnych dla powoda wytycznych (...) Izby (...) oraz Komisji Nadzoru Finansowego, że okres 7 dni od dnia przekazania informacji o kwalifikacji szkody jako całkowitej (jeżeli informacji tej towarzyszy informacja o wycenie wraku) powinien być uwzględniony w refundowanym okresie użytkowania auta zastępczego bez potrzeby uzasadnienia ze strony poszkodowanego.

Kończąc, trzeba zauważyć, że choć faktyczny, a zarazem zasadny okres najmu trwał 19, a nie 15 dni, to jednak powód niejako „zarobił” na najmie pojazdu kosztem wypożyczalni współpracującej z pozwanym. W przypadku odebrania pozwanemu szansy na zorganizowanie najmu za swoim pośrednictwem powód powinien liczyć się, że pozwany nie zrefunduje tej stawki ponad akceptowaną i dostosować stawkę w fakturze do kwoty 95 zł akceptowanej przez pozwanego – i to przez cały okres zasadnego najmu. Iloczyn 95 zł i zasadnego okresu najmu wynoszącego 19 dni, a więc tyle, ile faktycznie trwał najem od powodu, wynosi 1805 zł, przy czym w toku procesu pozwany wypłacił powodowi już z tego tytułu kwotę 2109 zł. Zwraca uwagę, że wartość pojazdu (rocznik 1993) w stanie nieuszkodzonym oscylowała w dacie szkody pomiędzy 400 – 600 zł. Poszkodowany zresztą złożył fakturę zakupu. Pozwany wypłacił odszkodowanie za uszkodzony pojazd w kwocie 1400 zł. Dlatego domaganie się przez powoda refundacji pełnych kosztów najmu z faktury, wynoszących 4180 zł, również jest sprzeczne z obowiązkiem minimalizacji szkody.

W tym stanie rzeczy ograniczone powództwo podlegało oddaleniu, o czym sąd orzekł jak w pkt I sentencji.

O kosztach procesu w pkt II sentencji orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., mając na uwadze, że zachodziły podstawy do stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu pomiędzy stronami. Należy zauważyć, że pozwany wypłacił powodowi kwotę 2.109 zł dopiero po doręczeniu pozwu i na skutek jego wniesienia do sądu (decyzja z 25 listopada 2021 r.). Tym samym cofnięcie powództwa co do kwoty 2.109 zł na skutek częściowego spełnienia roszczenia i umorzenie w tym zakresie postępowania, nie może być kwalifikowane jako przegrana po stronie powodowej. Dlatego należy uznać, że powód wygrał sprawę w zakresie, w jakim cofnął powództwo (tj. w 50,45%). Powód poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 2.122 zł, na które złożyły się kwoty: 900 zł tytułem kosztów wynagrodzenia pełnomocnika (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. z 2018 r., poz. 1800), 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 400 zł tytułem opłaty od pozwu oraz 805 zł tytułem wydatków na wynagrodzenie biegłego. Strona pozwana, która utrzymała się z obroną w 49,55 % poniosła jedynie koszt notarialnego poświadczenia pełnomocnictwa 7,38 zł. Po wzajemnym skompensowaniu kosztów, w zakresie, w jakim strony traktowane są jako wygrane, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda 1061 zł.

Sędzia Kalina Gomuła

Sygn. akt XI GC 167/22

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

(...)

-(...)(...)(...)

3. (...)